

กรมปศุสัตว์

ห้องปฏิบัติการศูนย์อ้างอิงโรคปากและเท้าเปื่อย
ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30130

วิธีการปฏิบัติงาน

เรื่อง วิธีจัดส่งตัวอย่างและหีบห่อบรรจุตัวอย่าง
ออกนอกห้องปฏิบัติการหรืออาคาร
หมายเลขเอกสาร RRL-WI-R034

ฉบับที่	2 แก้ไขครั้งที่ 1
วันที่อนุมัติ	24 พฤศจิกายน 2549
ผู้จัดทำ	หัวหน้างาน
ทบทวนโดย	ผู้บริหารวิชาการ
อนุมัติโดย	ผู้จัดการด้านคุณภาพ

เอกสารไม่ควบคุม

วิธีการปฏิบัติงาน	หมายเลขเอกสาร RRL- WI- R034 ฉบับที่ 2 แก้ไขครั้งที่ 1
 ศูนย์อ้างอิงโรคปากและเท้าเปื่อย ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	วันที่ 24 พฤศจิกายน 2549 หน้า : 1/3 ผู้จัดทำ : หัวหน้างาน
เรื่อง: วิธีจัดส่งตัวอย่างและหีบห่อบรรจุตัวอย่าง ออกนอกห้องปฏิบัติการหรืออาคาร	ทบทวนโดย : ผู้บริหารวิชาการ อนุมัติโดย : ผู้จัดการด้านคุณภาพ

1. วัตถุประสงค์

เพื่อรักษาคุณภาพตัวอย่างเชื้อและหีบห่อบรรจุเชื้อให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ขณะขนส่ง ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางได้อย่างปลอดภัยและถูกต้องตามหลักการของ biosafety และเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดโอกาสเสี่ยงต่อการรั่วไหลของเชื้อไปสู่บริเวณใกล้เคียงหรือสิ่งแวดล้อม

2. ขอบข่าย

เป็นวิธีการจัดเตรียมตัวอย่างที่เป็นชนิด infectious agent และ non infectious agent ให้ถูกต้องตามหลักการของ biosafety ทั้งนี้ครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมในห้องปฏิบัติการ จนถึงขั้นตอนการขนส่งถึงปลายทาง

3. เอกสารอ้างอิง

-----

4. นิยาม

- Infectious agent หมายถึง สารหรือจุลินทรีย์ก่อโรคหรือสิ่งของที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ และยังคงมีคุณสมบัติหรือความรุนแรงซึ่งสามารถก่อให้เกิดโรคได้ และมีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตเช่น คนและสัตว์
- Non infectious agent หมายถึง สารหรือจุลินทรีย์ก่อโรค หรือสิ่งของที่มีเชื้อโรคปะปนแต่ไม่มีความรุนแรงและหมดคุณสมบัติในการก่อโรคและไม่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตเช่น คนและสัตว์

เอกสารไม่ควบคุม

วิธีการปฏิบัติงาน	หมายเลขเอกสาร RRL- WI- R034 ฉบับที่ 2 แก้ไขครั้งที่ 1
 ศูนย์อ้างอิงโรคปากและเท้าเปื่อย ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	วันที่ 24 พฤศจิกายน 2549 หน้า : 2/3 ผู้จัดทำ : หัวหน้างาน
เรื่อง: วิธีจัดส่งตัวอย่างและหีบห่อบรรจุตัวอย่าง ออกนอกห้องปฏิบัติการหรืออาคาร	ทบทวนโดย : ผู้บริหารวิชาการ อนุมัติโดย : ผู้จัดการด้านคุณภาพ

5. วิธีการปฏิบัติงาน

5.1 การเตรียมตัวอย่าง

- 5.1.1 ตัวอย่างเชื้อที่เป็นชนิด live virus หรือ inactivated virus หรือตัวอย่างซีรัม หรือชุดสารตรวจสอบ ให้ใส่ใน cryotube หรือ plastic tube ที่มีฝาปิดแบบเกลียวเท่านั้น ยกเว้นกรณีตัวอย่างเป็นซีรัม อาจอนุโลมให้ใช้ microtube ที่มีฝาธรรมดาแต่ต้องปิดทับด้วยเทป
- 5.1.2 ไม่ควรใส่ปริมาตรตัวอย่างจนเต็มหลอด ให้ใส่ได้สูงสุดเพียง 3/4 ของหลอดเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันการขยายตัวของปริมาตรของเหลวในขณะเก็บ freeze
- 5.1.3 ปิดฝาเกลียวให้แน่นสนิทและปิดทับด้วยเทปหรือ parafin film อีกครั้งให้แน่นหนา เพื่อให้แน่ใจว่าของเหลวจะไม่รั่วซึมออกได้
- 5.1.4 ให้ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อที่มีประสิทธิภาพ เช็ดบริเวณภายนอกหลอดก่อนบรรจุใส่ภาชนะ เช่นกระป๋องชนิดที่มีฝาปิดสนิท
- 5.1.5 กรณีมีตัวอย่างจำนวนมาก ให้นำหลอดตัวอย่างทั้งหมดใส่ในถุงพลาสติกก่อน และรัดปากถุงให้แน่น จากนั้นเช็ดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อรอบ ๆ ถุงก่อน จึงนำใส่ในภาชนะหรือกระป๋อง จากนั้นปิดฝาให้แน่น (ดูรูปภาพประกอบ)
- 5.1.6 ให้นำภาชนะที่บรรจุเชื้อ หรือถุงพลาสติกใส่ลงในกระติกน้ำแข็งหรือกล่องโฟมที่บรรจุ ICE PACK ไว้ เพื่อรักษาคุณภาพตัวอย่างเชื้อให้อยู่ในสภาพแช่เย็นตลอดการขนส่ง
- 5.1.7 เช็ดทำความสะอาดกระติกน้ำแข็งหรือกล่องโฟมให้ทั่วภายนอกกล่องก่อนนำออกจากห้องปฏิบัติการหรืออาคาร
- 5.1.8 วัสดุสิ่งของที่เหลือจากการเตรียมให้ทำการฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อที่มีประสิทธิภาพ และเช็ดโต๊ะที่เตรียมและบริเวณข้างเคียงให้สะอาด เพื่อมั่นใจว่าไม่มีการปนเปื้อนเชื้อในบริเวณดังกล่าว

<p>วิธีการปฏิบัติงาน</p>	<p>หมายเลขเอกสาร RRL- WI- R034 ฉบับที่ 2 แก้ไขครั้งที่ 1</p>
 <p>ศูนย์อ้างอิงโรคปากและเท้าเปื่อย ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้</p>	<p>วันที่ 24 พฤศจิกายน 2549 หน้า : 3/3 ผู้จัดทำ : หัวหน้างาน</p>
<p>เรื่อง: วิธีจัดส่งตัวอย่างและหีบห่อบรรจุตัวอย่าง ออกนอกห้องปฏิบัติการหรืออาคาร</p>	<p>ทบทวนโดย : ผู้บริหารวิชาการ อนุมัติโดย : ผู้จัดการด้านคุณภาพ</p>

6. การขนส่ง

- 6.1 ให้ขนส่งโดยนำภาชนะบรรจุตัวอย่าง ใส่ในกระติกน้ำแข็งหรือกล่องโฟมที่แข็งแรงโดยมี ICE PACK บรรจุอยู่ เพื่อเก็บรักษาตัวอย่างอยู่ในสภาพแช่เย็นในขณะขนส่งจากต้นทางจนถึงปลายทาง
- 6.2 ให้นำส่งปลายทางทันที ห้ามแวะไปที่หน่วยงานอื่น เพื่อป้องกันการหกหล่นหรือการแพร่เชื้อไปสู่สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

7. เอกสารประกอบการจัดส่ง

- 7.1 หนังสือ/บันทึกจากหน่วยงานโดยมีลายเซ็นของหัวหน้าหน่วยงานหรือรักษาการแทน
- 7.2 ประวัติตัวอย่าง อย่างละเอียดเท่าที่จะทำได้
- 7.3 บอกวัตถุประสงค์หรือ test method ที่ต้องการให้ทดสอบตัวอย่าง เช่น Typing test , LP ELISA test , NS test, หา r-value , sequencing หรือ VIA test เป็นต้น

8. การรายงานผล

ศูนย์อ้างอิงโรคปากและเท้าเปื่อย จะรายงานผลการทดสอบโดยทำหนังสือถึงผู้บริหารสูงสุดหรือรักษาการแทนเท่านั้น โดยลงเลขที่หนังสือผ่านตามขั้นตอน ทั้งนี้เพื่อสะดวกต่อการติดตามหรือค้นหาเอกสาร ในกรณีหนังสือส่งไม่ถึงผู้รับ

